

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN HET AMERIKADOK – ZUIDKAAI TE ANTWERPEN (PROV. ANTWERPEN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1276

Rapport opgemaakt door:

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

maart 2021

Dossiernr. 28470

OE: 2020F140

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het onderzoeksgebied bevindt zich op een bedrijventerrein in de Antwerpse haven tussen het Amerikadok-Zuidkaai ten noorden en de onderbroken Boerinnestraat in het zuiden (provincie Antwerpen). Het betreft perceel 1331/D2, 1331/T en een deel van 1331/C2 die samen 37.870m² groot zijn. De bodemingreep behelst slechts een veel kleiner gedeelte (9.270m²). De toekomstige werken bestaan uit de aanleg van nieuwe silo's en verharding, riolering rondom de nieuwe silo's, afbraak van het bestaande atelier, binnen verbouwing tot atelier alsook magazijn, bouw van een bureel en regularisatie van een luifel die zich boven de helling naar een bovengrondse losput bevindt. Enkel de heipalen deel van de fundering in functie van de nieuwe silo's en bureel zullen mogelijk wat er nog rest van het archeologische niveau raken. Deze zijn echter beperkt in diameter en komen erg verspreid voor waardoor de impact zeer gering is.

Het plangebied maakt deel uit van een gebied dat wellicht rond de 15^e eeuw werd ingepolderd. Desondanks maakte de regio alsnog tussen de 16^e en 18^e eeuw meermaals overstromingen mee. Later maakte het plangebied zelf deel uit van de 19^e eeuwse verdedigingswerken rondom de stad Antwerpen en nog later werden er petroleumdokken opgericht.

Het onderzoeksgebied bevindt zich op in (sub)recente tijden sterk vergraven en opgehoogde gronden. In 1812 werd er het Napoleontische Fort Ferdinand opgericht. In 1862 bevond zich op deze plek het grotere Noordkasteel dat al rond 1882 werd afgebroken voor de aanleg van de dokken. De oostzijde van het onderzoeksgebied situeert zich zelfs op een opgevolde arm van de kasteelgracht. Het is net in deze zone dat de toekomstige werken zullen plaatsvinden. Uit hoogtemodellen en topografische kaarten blijkt voorts ook dat het onderzoeksgebied tijdens de ontwikkeling van het havengebied kunstmatig is opgehoogd. Het gaat om een pakket van minstens vier maar wellicht eerder vijf of zelfs zes (en plaatselijk ter hoogte van de opgevolde gracht mogelijks nog meer) meter dik. Het oorspronkelijke niveau is nog zichtbaar iets meer naar het westen waar zich de oorspronkelijke parochiekerk van Oosterweel in een put van 6m diep bevindt. Ten gevolge van de petroleumactiviteiten werden er ter hoogte van het plangebied daarenboven meerdere verontreinigingskernen aangetroffen.

Archeologische erfgoedwaarden in de omgeving duiden op een menselijke aanwezigheid in de steentijd en middeleeuwen, maar de meeste erfgoedwaarden zijn te linken aan de verdedigingswerken uit de Nieuwe tijd. Deze hebben op hun beurt eventuele oudere sporen en/of vondsten vergraven.

Luchtfoto's tonen aan dat er sinds de jaren '70 reeds heel wat gebouwd en afgebroken is geweest ter hoogte van het onderzoeksgebied.

Op basis van de sterk vergraven en opgehoogde aard van het terrein, de beperkte bodemingreep, de lage archeologische verwachting en de verontreinigde bodem kan gesteld worden dat er geen vervolgonderzoek nodig is voor het gehele onderzoeksgebied. Er wordt dan ook een vrijgave geadviseerd.